

i vlast njegova predsjednika, bana hrvatskoga, na stepen egzekutivnog organa ugarskoga namjesničkog vijeća.

Kralj Leopold nije se dugo nauživao plodova svoje diplomatske vještine. Uglavivši s Turskom mir 4. augusta 1791. u Svištovu (na Dunavu u Bugarskoj), kojim vrati sultanu Selimu III. sva osvojenja u Srbiji, a pridrža samo Staru Oršavu na Dunavu, Dvor na Uni, Drežnik, Petrovo selo, Lapac i Srb u današnjoj Hrvatskoj, te sklopivši s Pruskom savez (u februaru 1792.) protiv revolucionarne Francuske na spas svoga šurjaka kralja Ludovika XVI., umrije nenadano na kozicama u Beču 1. marta 1792.

II.

Prvo doba vladanja Franje I.

(1792—1815).

Značaj Franje I. Leopolda II. naslijedi na prijestolu najstariji sin **Franjo I.** (1792—1835), koga je još kao mladića stric car Josip II., ne imajući sam djece, pozvao na bečki dvor, da ga valjano odgoji za budućega vladara. Kad je nastupio vladanje, bile su mu dvadeset i četiri godine. Kao da nije bio sin liberalnoga Leopolda II., već konzervativnoga Leopolda I., Franjo bješe vazda za svoga dugog vladanja u oštroj protimbi ne samo s naprednim duhom svoga vremena, nego i sa modernim pravcem očevim. Ideja carskoga apsolutizma svega ga je prožimala kao nekoć njegove habsburške pradjedove, dok je od strica cara Josipa naučio još nenaivnosti i politički utjecaj staleža. Taj se pak osjećaj pod dojmom krvavih događaja francuske revolucije razvio u krajnju ogorčenost spram svake novotarije i svakoga modernoga nastojanja; politiku njegovu vodila je dosljedno tome samovolja. Inače bješe gorljiv katolik i uzoran muž i otac u svojoj porodici, šutljiv i ozbiljan, gvozdene ustrajnosti i volje, neumorne marljivosti i savjesnosti u državnim poslovima. Dugotrajno, četrdesetitrogodišnje vladanje njegovo dijeli se na dva različita doba. U prvo je doba (1792—1815) Franjo I. u neprekidnom ratu s francuskom revolucijom i s Napoleonovim carstvom, dok u drugo doba (1815—1835) vlada doduše mir na granicama njegove države, ali je on zato u sporu sa svojim podanicima potiskujući slobodoumne njihove težnje.

Početak Franjina vladanja. Tek što je Franjo I. sjeo na prijestolje, navijesti mu Francuska rat. Stoga je bilo nužno, da se dade